وڭتۇستىك شىنجياڭنىڭ كەڭ ـ بايتاق دالاسىندا جاڭا سالت ۇرىس الدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

جاستار مەرەكەسىنە ارنالعان ادەبىيەت ـ كوركەمونەر قىيمىلىنا قاتناسىپ شىققان قىستاق تۇرعىنى اينىسا جىلىل اسەرلەنە بىلاي دەدى: "ۋبىز قالاي كىنۇدى، قالاي جاسانۇدى عانا ۇيرەنىپ قالماستان، ونان دا ماڭزدىسى، 'بەستى شىنايى مويىنداۋ' دى كۇشەيتۇەمز، پارتيانىڭ العىس ايتىپ، پارتيانىڭ سوزىنە قۇلاق اسىپ، پارتيانا ىلەسۇىمىز، سالت ـ داستۇرگە باستايتىن جاڭا ۋداۋىر ايەلدەرىنەن بولۇىمىز كەرەك".

جاڭا ۋشار اۋدانى رۇ ـ ي علىم ـ تەحنيكا، توقماشىلىق شەكتى سەرىكتەستىگى سەحنىڭ ەسىك الدىندا ۋمارحابا ۇرايىم قاسىن سىزىپ، ەرنىن بويىاپ، ادەمى جاسانىپ الىپتى. بۇگىنگى كۇندە ول اۋىل ـ قىستاقتاعى جاستان ونەركاسىپ جۇمىسشىسىنا اينالدى، قىزمەتى مەن كىرىسى بار. ول تىلشىمەن تارتىنا سويلەسىپ: "مەنىڭ كاسىپورىندا بىستەگەننەن كەيىنگى ەڭ زور وزگەرىسىم، وزىمە سەنەتىن بولدىم، ىلەگەرىلەۋشىلىككە قول جەتكىزدىم، ۇيرەنۇگە بەلسەندىلىگىم ارتتى"، ـ دەدى.

5 جىلدان بەرى، پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ شىنجياڭدى جونگە سالۇ جالپى جوباسى مەن شىنجياڭ قىزمەتى باس نىساناسىنىڭ جەتەكشىلىگىندە، وڭتۇستىك شىنجياڭنىڭ كەڭ ـ بايتاق دالاسىندا ورنىقتىلىقتىڭ پايداسى ۇزدىكسىز جارىققا شىعىپ، ەكونوميكا دامىپ، حالىق تۇرمىسى جاقسارىپ، ۇلتتار ىنتىماعى كۇشەيىپ، ۋار ۇلت بۇقاراسىنىڭ يدەيالىق تانىمى، ارەكەت ۋتاسىلى سياقتى جاقتاردا وتە زور وزگەرىس تۇىلدى، بارلىق جەردە قۇلشىنا ۋوندىرىس جۇرگىزىپ، مۇقيات قىزمەت ىستەپ، باقتىتى تۇرمىس كەشىرىپ جاتقان ادامدار كوزگە شالىنادى.

■ جاڭا تۇرمىس جاڭا ارماندار الا كەلدى

قاشقار ەكونوميكالىق اشۇ رايونى شىنجىڭ ونەركاسىپ باقشاسى شىنجياڭ مەيلي ـ اۋ كىم ـ كەڭەك شەكتى سەرىكتەستىگىندە كىيم تىگۇ ماشينالارىنىڭ "زىرىلداعان" دىبىسى قۇلاق تۇندىرادى، جۇمىسشىلار تاپسىرىستى ورىندىاۋ ۋشىن قاربالاس كىيم تىگۇدە. ۇيلەرىنىڭ ىرگەسىنەن جۇمىس تاپقان قىستاق تۇرعىنىدارى قىستاقتان شقپاي ـ اق كىرىستى ارتتىرۇدى جۇزەگە اسىردى.

قاشقار قالاسى پاقتاكالا اۋىلى پاقتاكالا قىستاعىنىڭ تۇرعىنى نۇرگۇل ۋانۋار شىنجياڭ مەيلي ـ اۋ كىم ـ كەڭەك شەكتى سەرىكتەستىگى تىگىنشىلىك سەحىنىڭ گرۇپپا باستىعى. كەزىندە "ىستەپ كورمەيمىن بە" دەگەن ويمەن زاۋودقا كەلگەن ول بۇگىنگى كۇندە باسقارۋشى قىزمەتكەر دارەجەسىنە كوتەرىلدى، وتكەن 4 جىلدا نۇرگۇلدىڭ بويىندا تۇىلعان وزگەرىستەر از ەمەس، ەڭبەكاقسى دا ۇزدىكسىز ۋوستى.

"بۇرىن كوكونىس ساتپ الاتىن 10 يۋاندى دا كۇيەۋىمنەن سۇراپ الاتىنمىن، قازىر مەن اي سايىن ەنەمە 1000 يۋان تۇرمىس قاراجاتىن بەرىپ تۇرامىن، قالعان ەڭبەكاقىما نە ساتىپ العىم كەلسە، سونى ساتىپ الامىن"، ـ دەيدى نۇرگۇل كۇلە سويلەپ.

جۇمىسقا ورنالاستىرۋ ـــ ەڭ ۇلكەن حالىق تۇرمىسى ينجەنەريالىق، حالىق تىلەگى ينجەنەريالىق. ۋبىر ادامنىڭ قىزمەتى بولسا، جان دۇنيەسى ەركىن دە بايسالدى بولادى؛ ۋبىر وتباسىندا ۋبىر ادام جۇمىسىنسا، تىنىش ۋومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشىرۋ سەنىمى بولادى، كەدەيلىكتەن ارىلىپ، اۋقاتتانۋدان ۋۇمىتتى بولادى.

تىلشىلەر حوتان اۋدانى لايقا اۋىلى ياڭاقشىلىق قىستاعىنىڭ تۇرعىنى اۋانىسا روزىنىازدىڭ وتباسىنا بارعاندا، ول جاڭا سالعان توناردىڭ اۋزىن سىم تەمىرمەن وراپ جاتىر ەكەن.

اۋانىسا وتباسى ياڭاقشىلىق قىستاعىنداعى ارحيۋ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان كەدەي وتباسى، 2016 ـ جىلى تونار سالۇ قولونەرىمەن كەدەيلىكتەن ارىلعان، 2018 ـ جىلى بۇكىل وتباسىنىڭ كىرىسى 50 مىڭ يۋانعا جەتكەن. بۇگىنگى كۇندە، ول قىستاقتاعى 8 ايەلدى باستاپ تونار سالادى.

"قازىر مەن كۇننە 3 تونار ساتامىن، ۋاربىرى 150 ـــ 1200 يۋانعا دەيىن ساتىلادى، تۇرمىسىم بارىدام ۋوتپ جاتىر"، ـ دەيدى اۋانىسا.

وڭتۇستىك شىنجياڭداعى ۋار ۇلت ەگىنشى ـ مالشىلار بۇرىنعىداي ۇيلەرىنەن ۇزاپ شىققىسى كەلمەيتىن جاعدايدان ارىلىپ، قازىر تالاسا ـ تارماسا قىزمەت ىستەيتىن بولدى، كوزقاراستارىندا وتە ۇلكەن وزگەرىس تۇىلدى. سىرتقا شىعىپ جۇمىس ىستەۋدى ارماندايتىن، ۋزىنىڭ تاعدىرىن وزگەرتۇدى ارماندايتىن ادامدار بارعان سايىن كوبەيدى. جۇمىستانۋدان ولاردىڭ قالتاسى قامپايدى، ولاردىڭ رۇحانى دۇنيەسى ۋتىپتى دە تولىسا ۋتۇستى؛ ولار ۋۇمىت قۇشاعىندا ەڭبەكاقىلارىن ۇيلەرىنە الىپ قايتتى، سونىمەن بىرگە، وسى زامانعى ورىكەنيەتتىڭ جاڭا سالتىن دا بىرگە الىپ قايتتى.

■ جاڭا بەينە جاڭا ومىرشەڭ كۇشتى قاۋلاتتى

اۋان اۋدانى جاڭاارىق قالاشىعى سوگەتارىق قىستاعىنا بارعانىمىزدا وزگەرىستەردى بىردەن بايقادىق.

"بۇگىنگى كۇنى قىستاق تۇرعىندار كوميتەتىنىڭ ۇلكەن اۋلاسى قىستاق تۇرعىنداري ەڭ جاقسى كورىپ باراتىن جەرگە اينالدى". سوگەتارىق قىستاعى ايەلدەر بىرلەستىگىنىڭ مەڭگەرۇشىسى امانگۇل ماسۇم بىلاي دەدى:"بۇل ارا ـــ كوكتەم، جاز، كۇز ماۋسىمىندا ەرەكشە دۇماندى بولاتىن مادەنيەت الاڭى، ال قىس ماۋسىمىندا شاتتىق كۇلكىگە تولى مادەنيەت قيمىلى ۋيى جانە جاتتىعۇ سارايى بولادى. مەرەكە، دەمالىس كۇندەرىن بىلاي قويعاندا، ۋار ايتادا بۇقارالىق مادەنيەت قيمىلى وتكىزىلەدى".

وڭتۇستىك شىنجياڭنىڭ بايتاق دالاسىندا سوگەتارىق سياقتى باي مادەنيەت قيمىلىن وتكىزەتىن قىستاقتار بارلىق جەردە بار. جەر ـ جەردەگى باي مازمۇندى اۋىل ـ قىستاق مادەنيەت قيمىلى ۋار ۇلت بۇقاراسىنىڭ رۇحانى بەينەسىن شىت جاڭا تۇسكە بولەپ، وسى زامانعى ورىكەنيەت تۇرمىسىنا دەگەن ارمان ـ تىلەگىن اناعۇرلىم كۇشەيتتى، تۇرمىسقا بولعان تالپىنىسىن دا اناعۇرلىم جوعارىلاتتى. مۇنان دا ماڭىزدىسى، قيمىل بارىسىندا ۋار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تۇسىنىگى تەرەڭدەپ، سۇيىسپەنشىلىكتەرى كۇشەيىپ، انارىدىڭ داناندەي تىعىز ۇيىستى.

"ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى" قيمىلى جايلى ۋسوز قوزعالاندا، كۇشار اۋدانى چىمان قالاشىعى نيڭبو ـ كۇشار ىنتىماق قىستاعىنىڭ 60 نەشە جاسقا كەلگەن تۇرعىنى ماەمەت اپەز ماقتا نىشپەن بىلاي دەدى: "مەنىڭ جيىنى جۇپ قۇراعان 7 تۇىسىم بار، ولاردىڭ كەيىرەۋى مەنىڭ تالاي جىلعى كورشىلەرىم، كەيىرەۋى مەنمەن ۋبىر باعىمشىلىق سەلبەستىك كووپەراتيۋىندە سىيىر باعادى، كەيىرەۋى كورشىلەس قىستاقتاعى ەگىمشىلىك ۋىرى وتباسى، مۇنان سىرت، اۋدان، اۋىل كادرلارى جانە شىنجياڭعا كومەككە كەلگەن كادرلار بار. ۋبىز ۋبىر ـ بىرىمىزگە كومەكتەسەمىز، اۋقاتتانىپ دوڭگەلەك داۋلەتكە جەتۇ سەنىمىمىز كامىل".

ۇلتتار ىنتىماعى ـــ ۋار ۇلت حالقىنىڭ جانىنداعى اۋتونوميالى رايوننىڭ "ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى" جانە ۇلتتار ىنتىماعى بىرلەسكەن دوستىق قيمىلىندا ۋار ۇلت كادر، جۇمىسشى ـ قىزمەتشىلەر وڭتۇستىك شىنجياڭنىڭ اۋىل ـ قىستاقتارىنا شىققاندا، ولاردىڭ ماسۇم بىلاي دەدى: "ۋبىز ارا ـــ كوكتەم، جاز، كۇز ماۋسىمىندا ەرەكشە دۇماندى بولاتىن مادەنيەت الاڭى، ال قىس ماۋسىمىندا شاتتىق كۇلكىگە تولى مادەنيەت قيمىلى ۋيى جانە جاتتىعۇ سارايى بولادى. مەرەكە، دەمالىس كۇندەرىن بىلاي قويعاندا، ۋار ايتادا بۇقارالىق مادەنيەت قيمىلى وتكىزىلەدى".

وڭتۇستىك شىنجياڭنىڭ بايتاق دالاسىندا سوگەتارىق سياقتى باي مادەنيەت قيمىلىن وتكىزەتىن قىستاقتار بارلىق جەردە بار. جەر ـ جەردەگى باي مازمۇندى اۋىل ـ قىستاق مادەنيەت قيمىلى ۋار ۇلت بۇقاراسىنىڭ رۇحانى بەينەسىن شىت جاڭا تۇسكە بولەپ، وسى زامانعى ورىكەنيەت تۇرمىسىنا دەگەن ارمان ـ تىلەگىن اناعۇرلىم كۇشەيتتى، تۇرمىسقا بولعان تالپىنىسىن دا اناعۇرلىم جوعارىلاتتى. مۇنان دا ماڭىزدىسى، قيمىل بارىسىندا ۋار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تۇسىنىگى تەرەڭدەپ، سۇيىسپەنشىلىكتەرى كۇشەيىپ، انارىدىڭ داناندەي تىعىز ۇيىستى.

"ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى" قيمىلى جايلى ۋسوز قوزعالاندا، كۇشار اۋدانى چىمان قالاشىعى نيڭبو ـ كۇشار ىنتىماق قىستاعىنىڭ 60 نەشە جاسقا كەلگەن تۇرعىنى ماەمەت اپەز ماقتا نىشپەن بىلاي دەدى: "مەنىڭ جيىنى جۇپ قۇراعان 7 تۇىسىم بار، ولاردىڭ كەيىرەۋى مەنىڭ تالاي جىلعى كورشىلەرىم، كەيىرەۋى مەنمەن ۋبىر باعىمشىلىق سەلبەستىك كووپەراتيۋىندە سىيىر باعادى، كەيىرەۋى كورشىلەس قىستاقتاعى ەگىمشىلىك ۋىرى وتباسى، مۇنان سىرت، اۋدان، اۋىل كادرلارى جانە شىنجياڭعا كومەككە كەلگەن كادرلار بار. ۋبىز ۋبىر ـ بىرىمىزگە كومەكتەسەمىز، اۋقاتتانىپ دوڭگەلەك داۋلەتكە جەتۇ سەنىمىمىز كامىل".

ۇلتتار ىنتىماعى ـــ ۋار ۇلت حالقىنىڭ جانىنداعى اۋتونوميالى رايوننىڭ "ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى" جانە ۇلتتار ىنتىماعى بىرلەسكەن دوستىق قيمىلىندا ۋار ۇلت كادر، جۇمىسشى ـ قىزمەتشىلەر وڭتۇستىك شىنجياڭنىڭ اۋىل ـ قىستاقتارىنا شىققاندا، ولاردىڭ ماسۇم بىلاي دەدى: "ۋبىز ارا ـــ كوكتەم، جاز، كۇز ماۋسىمىندا ەرەكشە دۇماندى بولاتىن مادەنيەت الاڭى، ال قىس ماۋسىمىندا شاتتىق كۇلكىگە تولى مادەنيەت قيمىلى ۋيى جانە جاتتىعۇ سارايى بولادى. مەرەكە، دەمالىس كۇندەرىن بىلاي قويعاندا، ۋار ايتادا بۇقارالىق مادەنيەت قيمىلى وتكىزىلەدى".

وڭتۇستىك شىنجياڭنىڭ بايتاق دالاسىندا سوگەتارىق قىستاقتارىنداعى ۋار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تۇرمىسىپەن قاۋىشىپ، ۇلتتار ىنتىماعىن شىن جۇرەكتەرىمەن قورعاپ، كورىكتى مەكەندەرىن تولىق سەنىمىمەن قۇرىپ، وسى ەجەلگى بايتاق دالانىڭ جاڭا ترىسلىك تىنىسى مەن ومىرشەڭدىك كۇشىن قاۋلاتتى.

ليۋ گوجى: پاك نيەتتە بولىپ، ولسەدە وكىنبەۋ

ـــ «قىزىل جارتاس» رومانىنداعى قاھارمان ليۋ سياڭنىڭ پروتوتيپى جونىندە

ليۋ گوجىنىڭ سۇرەتى

□ شىنحۋا اگەنتسىگى تاراتقان

شىنحۋا اگەنتسىگىنىڭ 5 ـ ايدىڭ 30 ـ كۇنى چىڭدۋدان بەرگەن حابارى (ۋتلشى يۋان چيۋيۋە). ول ـــ «قىزىل جارتاس» رومانىنداعى ليۋ سياڭنىڭ پروتوتيپى؛ ول داۋلەتتى شاڭىراقتان شىققان، ۋبراق ول ۋزىن توڭكەرىسكە قالتقىسز ارنادى؛ ول «قۇرباندار جىرىن» اسقاقتاتا شىراق تۇرىپ بايگۇگۇگۇاندا نەبارى 28 جاسىندا ەرلىكپەن قۇربان بولدى، ول ـــ ليۋ گوجى ەدى.

ليۋ گوجى سىچۋان ولكەسىنىڭ لۇجوۋ دەگەن جەردەنەن، 1921 ـ جىلى جەرگىلىكتى داۋلەتتى وتباسىندا دۇنيەگە كەلگەن، بالانىڭ 7 ـ بولعان ول ۇلكەن شاڭىراقتا شولجاڭداپ ۋوستى. 1939 ـ جىلى ورتا مەكتەپتى تاۋسقاننان كەيىن شىنان بىرلەسكەن داشۇەسىنىڭ ەكونوميكا فاكۇلتەتىندە وقىعان، 1940 ـ جىلى مەكتەپتە جۇڭگو كومەۋنيستىك پارتياسىنا مۇشە بولعان.

1942 ـ جىلى ليۋ گوجى كۇنمەڭنەن چۇڭچيڭگە پارتيا ۇيىمىن نزدەپ كەلىپ، جۇڭگو كومەۋنيستىك پارتياسى وڭتۇستىك بيۋروسى جاستار گرۇپپاسىندا ليۋ گۇاڭعا تانىستىرىلادى، وسىدان باستاپ ول جۇڭگو كومەۋنيستىك پارتياسى وڭتۇستىك بيۋروسىنىڭ باسشىلىعىندا، سچۋان ولكەسىنىڭ بانكە ەكونوميكاسىن زەرتتەۋ ورنى ماتەريال ۋبولىمىنىڭ قىزمەتكەرىندىك اشق كاسىپتى قورعان ەتە وتىرىپ قىزمەتىن ەتەك الدىرادى. 1945 ـ جىلى دەموكراتيالىق وداقتا كىرگەننەن كەيىن، ول جاستاردىڭ جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى دەموكراتيالىق قوزعالىسىنا بەلسەنە ات سالىسادى جانە ۇيىمداستىرادى.

1947 ـ جىلى 2 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى «شىنحۋا گازەتى» كۇشپەن شەگىندىرىلگەننەن كەيىن، ليۋ گوجى «تيەڭجين گازەتى»نىڭ باسپادان شىعۇىنا، تارالمىنا زور كۇشپەن سەلبەسەدى. سول جىلى 6 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى گومىنداڭ چىڭدۋ مەن چۇڭچيڭدە زور تۇتقىندالۋ جۇرگىزىپ، چۇڭچيڭدە ۋبىر تۇندە وتانشىل قايراتكەرلەردەن، العاباسار پروفەسسورلاردان، وقۋشىلاردان، تىلشىلەردەن 200دەن استام ادامدى قولعا الدى، ليۋ گوجى تىنىم تاپپاي شاپقىلاپ ۋجۇرىپ، "1 ـ ماۋسىم ۋاقيعاسىنا ارتقى شەپتەن كومەك بەرۋ قوعامى"ن جانە كومەۋنيستىك پارتياعا باعىشتى ۇيىم ـــ "1 ـ ماۋسىم قوعامى"ن قۇرىپ، زورلىقتى كۇشكە قارسى ەرەۋىلگە باسشىلىق ەتىپ، "1 ـ ماۋسىم"داعى زور تۇتقىندالۋدا قولعا العىنعان وقىتۋشى ـ وقۋشىلاردى قۇتقارادى. كوپ وتپەي جۇڭگو كومەۋنيستىك پارتياسى چۇڭچيڭ قالالىق كوميتەتى شاسى رايوندىق وقۋشىلار قوزعالىسىنىڭ ەرەكشە ياچەيكاسىن قۇرۇدى ۇيعارادى، ول شۇجي بولىپ تاعايىندالادى.

1948 ـ جىلى 4 ـ ايدا ساتقىندارداڭ وپاسىزدىق جاساۋىمەن ليۋ گوجى باقىتقا قارسى تۇتقىندالادى. گومىنداڭنىڭ چۇڭچيڭ شيڭيۋان 2 ـ باسقارماسىنىڭ باستىعى شۇي يۋانجۇي توبەسى كوككە جەتكەندەي قۋانىپ، بۇعاناسى قاتپاعان، سىپايى دا يىلى بەكزادانىڭ ناعىز كومەۋنيست بولا الۋى مۇمكىن ەمەس، بۇل ونىڭ جاستىق البرتتىعى عانا دەپ قارايدى. الايدا جان تۇرشكەرلىك قيناۋ الدىندا ليۋ گوجى استە باس يمەيدى. ول ۋتسىن تەسىنە باسپ، قارا تەرگە مالشىنىپ تۇرا بەرەدى، جۇمعان اۋزىن اشپايدى، جاۋلار تەرگەۋدى جالعاستىرۋعا امالسىز قالادى دا، ونى ايعانا كسەن سالىپ، تۇرمەگە جابادى.

ليۋ گوجى وتباسىنىڭ سچۋاندا ۇقمعى دا، نقپالى دا بار ەدى، ليۋ گوجى تۇتقىندالعاننان كەيىن، ليۋ اۋلەتى ليۋ گوجىنى قۇتقارۋدىڭ ۋتۇرلى ۋادىس ـ امالىن قاراستىرادى ۋارى شياڭگاڭنان ليۋ گوجىنىڭ 5 ـ اعاسى ليۋ گوجيدى شاقىرتادى، ول گومىنداڭنىڭ سچۋان ولكەلىك قۇرىلىس مەڭگەرمەسىنىڭ باستىعى حى بەيحىڭنىڭ كۇيەۋ بالاسى بولاتىن.

ليۋ گوجي ۋبىرىنشى رەت كەلگەندە، مول تارتۋ ـ تارالعى العان شۇي يۋانجۇي ونى بوساتۋعا قوسلادى، ۋبراق مىناداي ۇسىنىستى ورتاعا قويادى: ليۋ گوجى، ۋسوزسىز، گازەتتە مالمەدەمە جاريالاپ، جۇڭگو كومەۋنيستىك پارتياسىنىڭ ۇيىمىنان شەگىنۇى كەرەك. ليۋ گوجى ەشقانداي ۋارى ـ ۋسارى بولماستان بىلاي دەدى: "بولمايدى. مەن ولگەنىمەن، كومەۋنيستىك پارتيا بار، بۇل مەنىڭ ولمەگەندىگىمەن بارابار؛ ەگەر ۇيىمعا وپاسىزدىق جاساسام، مەنىڭ ۋتىرى جۇرگەنىمنىڭ ەشقانداي ۋمانى جوق".

1949 ـ جىلى 7 ـ ايدا حالىق ازاتتىق ارمياسى چاڭجياڭنان ەندەي ۋوتىپ حۋانانعا، شىنانعا قاراي جورىق جاسايدى، چۇڭچيڭ دە ازات بولۇعا تايايدى. 5 ـ اعاسى ليۋ گوجي شۇي يۋانجۇيدىڭ كەڭسەسىنە ليۋ گوجعا بولا تاعى ۋبىر رەت كەلەدى. وسى رەت ليۋ گوجي شۇي يۋانجۇيگە اق تالون ۇسىناتىپ، قانشا اقشا الاتىندىعىن ۋزى تولتىرۋىن وتىنەدى.

شۇي يۋانجۇي ليۋ گوجىنىڭ پارتيادان شەگىنەتىندىگى جونىندە مالمەدەمە جاريالاماۋىنا بولاتىندىعىنا قوسلادى، ۋبراق ليۋ گوجي ونىڭ اتىنان رايىنان قايتۋ حاتىنا قول قويعاندا بارىپ، ونى بوساتپاقشى بولادى. الايدا، ليۋ گوجى ەرەكشە باتىلدىقپەن بىلاي دەدى: بوساتۋ، ۋسوزسىز، شارتسىز بولۋى كەرەك. ۋسويتپ، ەكىنشى رەتكى قۇتقارۋ داتاسىزدىككە ۇشىرايدى.

1949 ـ جىلى 11 ـ ايدىڭ 27 ـ كۇنى ليۋ گوجى گومىنداڭ تىڭشىلارىنىڭ قاندى قىرعىنداۋىندا 28 جاسىندا قۇربان بولدى. قۇربان بولعان كەزىندە، ول تىڭشىلارعا: "بۇگىنگى كۇن سەندەرگە ۋتان بولعانمەن، ەرتەڭگى كۇن بىزگە ۋتان!" دەپ نالەت جاۋدىرادى، سونىمەن قاتار اسقاق ۇنمەن: "سوتسياليزم، ۋسوزسىز، جەڭسەكە جەتەدى! توڭكەرىس، ۋسوزسىز، تابىستى بولادى! جۇڭگو كومەۋنيستىك پارتياسى جاسىسىن!، ـ دەپ اسقاق ۇران شاقىرادى.

لۇجوۋ قالالىق پارتكوم پارتيا ىستەرىن زەرتتەۋ كەڭسەسىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۇشىسى گۇان يان جاستىق جىگەرى جالىنداعان وسى توڭكەرىسشىل قۇربان جايلى ۋسوز قوزعاعاندا ايرىقشا تەبىرەنەدى، ليۋ گوجىنى اناعۇرلىم ويداعىداي ەسكە ۋتۇسىرۋ ۋۇشىن، بيىل 5 ـ ايدا ول قىزمەتتەستەرىمەن بىرگە ارنايى چۇڭچيڭدەگى جازىندۇڭعا بارىپ، باعالى ماتەريالداردى تەكسەرىپ وقيدى ۋارى ولاردىڭ اراسىنداعى ماڭىزدى ماتەريالداردى ۋبىر ـ بىرلەپ كوشىرىپ ارحيۋگە ساقتايدى.

ليۋ گوجىنىڭ قالىڭدىعى زىلىڭ زىشيا بۇرىن ليۋ گوجىنى ەسكە الۋ ماقالاسىن جازىپ، وزدەرىنىڭ تۇرمەدە بىرگە بولعان كەزدەرىندە ليۋ گوجىنىڭ وعان ورىستىڭ «داڭقپەن قۇربان بولۋ» دەگەن ۋانىن ايتىپ بەرەتىندىگىن ەسىنە الدى. زىلىڭ زىشيا بىلاي دەپ جازدى: "ونىڭ قوڭىرلاپ شىعاتىن داۋىسى اسقاق تا جاعىمدى بولاتىن، ونىڭ ۋانى جولداستارىمىزعا ونىڭ جاۋلارمەن ۋمىرىنىڭ سوڭىنا دەيىن ولسىپەي ـ بەرىسپەيتىن كۇرەس جۇرگىزۇگە بەل بايلاعاندىعى جونىندە سەرت بەرىپ تۇرعانداي سەزىلەتىن".

اۋتونوميالى رايوننىڭ باسشىلارى ۋىسلام ۋدىنى سالاسىنداعى ۋاكىل قايراتكەرلەرگە امانداسا بارىپ، حال سۇرادى

(باسى 1 ـ بەتتە)

ۋدىنى ماعلۇماتىن ۇزدىكسىز تەرەڭدەتىپ، وسى زامانعى مادەنيەت بىلىمدەردى كەڭ كولەمدە ۇيرەنىپ، ۋدىن تاعىلىمدارىنىڭ، ۋدىن قاعيدالارىنىڭ ىشىندەگى قوعامنىڭ جاراسىمدىلىعىنا، ۋداۋىردىڭ العا باسۇىنا، اقاۋسىز ورىكەنيەتكە پايدالى مازمۇنداردى ىشكەرىلەۋى اشىپ، ۋدىن قاعيدالارىن، ۋدىن تاعىلىمدارىن وسى زامانعى جۇڭگونىڭ داموۋ، العا باسۇ تالابىنا ۇيلەستىرە، جۇڭگۇۋلىنىڭ تاڭداۋلى ۋداستۇرلى مادەنيەتىنە ۇيلەستىرە وتىرىپ ۋتۇسىندىرىپ، ۋدىننىڭ سوتسياليستىك قوعامعا ۇيلەسۇىن بەلسەنە جەبەپ، ساياسىدا سەنىمدى، ۋدىن جاعىندا ۋبىلمەدى، ۋمورال جاعىندا بۇقارانى يلاندىرا الاتىن، شەشۇشى ساتتە رول اتقاراتىن وتانشىل ۋدىنى قايراتكەر بولۇعا قۇلشىنىپ، دىننىڭ سەنەتىن قالىڭ بۇقارانى شىنجياڭنىڭ قوعام ورنىقتىلىعى مەن بايلاندى تىنىشتىعىن جۇزەگە اسىرۇعا بەلسەنە ۇلەس قوسۇعا باستاۋ كەرەك. ۋار دارەجەلى پارتكومدار مەن ۇكىمەتتەر پارتيانىڭ ۋدىن قىزمەتى نەگىزگى باعىتىن جايپاي دايەكتىلەندىرىپ، ۋدىنى ۇيمداردىڭ، ۋدىنى مەكتەپتەردىڭ، ۋدىنى قيمىل ورىندارىنىڭ، ۋدىنى قايراتكەرلەردىڭ جانە دىننىڭ سەنەتىن بۇقارانىڭ زاڭدى ۇقىق ـ مۇددەسىن زاڭ بويىنشا، بەلگىلەمە بويىنشا قورعاپ، ازاماتتاردىڭ ۋدىنى سەنىم ەركىندىگى ۇقىعىنا قۇرمەت ەتىپ جانە ونى قورعاپ، دىننىڭ سەنەتىن بۇقارانىڭ قالىپتى ۋدىنى قاجەتتى ورىنداۋىن قاماقورلىعىنا شىن جۇرەكتەن العىس ايتامىز، پارتيا مەن ۇكىمەتتىڭ تاماشا ساياساتتارىنا العىس ايتامىز. ولار ۋبىر اۋىزدان: ۋوز رولىمىزدى تولىق ساۋلەلەندىرىپ، ۋسلام ۋدىننىڭ تۇرىن سەنىم يدەياسىن كەڭ كولەمدە ۇگىتتەپ، ۋدىنى ۇشقارى يدەيانىڭ سىناپ كىرىپ ۋورىبۇىن باتىل اۋىزدىقتاپ، دىننىڭ سەنەتىن بۇقارانى وتانىنىڭ تۇتاستىعىن، قوعام ورنىقتىلىعىن، ۇلتتار ىنتىماعىن، ۋدىن تاتۇلعىن قورعاۋعا بەلسەنە باستاپ، جۇڭگوشا سوتسياليستىك شىنجياڭ قۇرۇعا بەلسەنە كۇش قوسۇعا قۇلشىنامىز، ـ دەستى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ايەكتىلەندىرىپ، اۋتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى كومىتەتىنىڭ پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسى جانە ورگاننىڭ نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەسى جونىندە اتتانىسقا كەلتىرىپ، ورنالاستىرۋ جاسادى.

اۋتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كومىتەتى پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ شۇجيى، مەڭگەرۇشى شاۋكەت يىمىن ماجلىسكە قاتىناستى ۋارى ۋسوز سويلەدى. اۋتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كومىتەتى پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ شۇجيى، ورنباسار مەڭگەرۇشى لي شۇەجۇن ۋماجلىستى باسقاردى.

ۋماجلىس بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: "اۋەلگى ماقساتتى ۇمتىپاۋ، بورىشتى ەستە بەرىك ساقتاۋ" نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەسىن ورنىستەتۇ ـــ شي جينپيڭنىڭ جاڭا ۋداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىمەن بۇكىل پارتيانى قارۇلاندىرۇدىڭ كوكەي تەستى قاجەتى؛ جاڭا داۋىردە پارتيا قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتۇدىڭ كوكەي تەستى قاجەتى؛ پارتيا ىشىندەگى تىڭشىلارىنىڭ قاندى قىرعىنداۋىندا 28 جاسىندا قۇربان بولدى. قۇربان بولعان كەزىندە، ول تىڭشىلارعا: "بۇگىنگى كۇن سەندەرگە ۋتان بولعانمەن، ەرتەڭگى كۇن بىزگە ۋتان!" دەپ نالەت جاۋدىرادى، سونىمەن قاتار اسقاق ۇنمەن: "سوتسياليزم، ۋسوزسىز، جەڭسەكە جەتەدى! توڭكەرىس، ۋسوزسىز، تابىستى بولادى! جۇڭگو كومەۋنيستىك پارتياسى جاسىسىن!، ـ دەپ اسقاق ۇران شاقىرادى.

لۇجوۋ قالالىق پارتكوم پارتيا ىستەرىن زەرتتەۋ كەڭسەسىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۇشىسى گۇان يان جاستىق جىگەرى جالىنداعان وسى توڭكەرىسشىل قۇربان جايلى ۋسوز قوزعاعاندا ايرىقشا تەبىرەنەدى، ليۋ گوجىنى اناعۇرلىم ويداعىداي ەسكە ۋتۇسىرۋ ۋۇشىن، بيىل 5 ـ ايدا ول قىزمەتتەستەرىمەن بىرگە ارنايى چۇڭچيڭدەگى جازىندۇڭعا بارىپ، باعالى ماتەريالداردى تەكسەرىپ وقيدى ۋارى ولاردىڭ اراسىنداعى ماڭىزدى ماتەريالداردى ۋبىر ـ بىرلەپ كوشىرىپ ارحيۋگە ساقتايدى.

ليۋ گوجىنىڭ قالىڭدىعى زىلىڭ زىشيا بۇرىن ليۋ گوجىنى ەسكە الۋ ماقالاسىن جازىپ، وزدەرىنىڭ تۇرمەدە بىرگە بولعان كەزدەرىندە ليۋ گوجىنىڭ وعان وىرىستىڭ «داڭقپەن قۇربان بولۋ» دەگەن ۋانىن ايتىپ بەرەتىندىگىن ەسىنە الدى. زىلىڭ زىشيا بىلاي دەپ جازدى: "ونىڭ قوڭىرلاپ شىعاتىن داۋىسى اسقاق تا جاعىمدى بولاتىن، ونىڭ ۋانى جولداستارىمىزعا ونىڭ جاۋلارمەن ۋمىرىنىڭ سوڭىنا دەيىن ولسىپەي ـ بەرىسپەيتىن كۇرەس جۇرگىزۇگە بەل بايلاعاندىعى جونىندە سەرت بەرىپ تۇرعانداي سەزىلەتىن".

(باسى 1 ـ بەتتە)

اسقاقتاي كوتەرىلگەن مۇزىكا ىرعاعىمەن ادامدار بيگە باستى، شاعىن الاڭ بيشىلەر تەڭىزىنە اينالدى.

مەرەكە كۇنى اقسۇ قالاسى لاڭگار ۋمالىسى حۇڭگۇاڭ الەۋمەتتىك اۋماعى پارتيا ياچەيكاسى مەن اقسۇ قالالىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتى ورگاننىڭ حۇڭگۇاڭ الەۋمەتتىك اۋماعىندا تۇراتىن "ۋعسۇ، تيمىدىلىك جاساۋ، توعىسترۋ" قىزمەت گرۇپپاسىنان ۇيمداسقان حال سۇراۋ گرۇپپاسى الەۋمەتتىك اۋماقتاعى قينىشلىعى بار بۇقارادان، ۋجۇرىس ـ تۇرىسى قولايسىز قارت پارتيا مۇشەلەرىنەن، قوسىنان قايتقان قارت اسكەريلەردەن، جەتىم ـ جەسىر قارتتاردان حال سۇراپ، ولارعا ەرەكەلىك تىلەكتەر مەن حال سۇراۋ بۇيمدارىن جەتكىزىپ، پارتيا مەن ۇكىمەتتىڭ قامقورلىعىن سەزىندىردى.

ۇرىمجىدە تۇراتىن اركىن قادىر ورازا ايت مەرەكەسىنە بىرنەشە كۇن بۇرىن داينىدق كورە باستاعان، تالىق ىستەۋدەن سىرت، ول تاعى جەمىس ـ جيدەك، پراندىك سياقتى ۋتۇرلى ۋدامدى تاعامداردى ساتىپ اكەلىپ، مەرەكە كۇنى ايتشىلايتىن تۇىس ـ تۇعان، دوس ـ جارانىن كۇتىپ الۋعا قامداندى. ول بىلاي دەدى: قازىر تۇرمىس شارت ـ جاعدايىمىز بارعان سايىن جاقسارىپ، نەشە اس